

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXIX.—LETO XXIX.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), JUNE 26, 1946

STEVILKA (NUMBER) 125

ZED. DRŽAVE POSLALE TRI BOJNE LADJE PRED TRST

Zakon za obvezno vojaščino sprejet

Toda tekom julija
in avgusta bo nova-
čenje počivalo

WASHINGTON, 25. junija—Kongres je danes dovršil delo na zakonu za podaljšanje obvezne vojaške službe do 31. marca 1947 in poslal zakonski načrt predsedniku Trumanu v podpis.

V smislu nove postave so podvrženi vojaški službi vsi moški med 19. in 44. letom, toda očetje so izvzeti, oziroma imajo pravico, da prosijo za oprostitev.

Pričakuje se, da bo predsednik zakon podpisal. Sedanja postava poteče v nedeljo popolnoma.

Vojni tajnik Patterson je noč naznanil, da bo tekom julija in avgusta novačenje popolnoma počivalo, kar pomeni, da v tem času ne bo nihče klican k vojaškim silam, kajti mornarica je že za tekoči mesec ustavila novačenje in tudi ne bo klicala mož tekom prihodnjih dveh mesecev.

LAUSCHE ZAHTEVA 12 MILIJONOV ZA POTREBE

COLUMBUS, 25. junija.—Gov. Lausche je sredi predložitve prednemu zasedanju državne zakonodaje program, ki predvideva izdatke v znesku \$12,130,000 za izredne potrebe, med katerimi so državne dobrodelne ustanove in državne univerze.

VOJNA NEIZOGIBNA, PRA- VI KITAJSKI KARDINAL

TSINGTAO, 25. junija.—Neodvisno imenovani kitajski kardinal Tien, je danes rekel, da ga je v Evropi in Zedinjenih državah prepričala, da je tretja svetovna vojna neizogibna, in da ako bi do vojne prišlo takoj, ne bi bile žrtve manjše, kakor pa bi bile odložene.

"Big Tony" s koncertino v S. D. Domu

Danes zvečer pride "Big Tony" Tomšič iz Oaklanda, Calif., se nahaja na počitnicah v Clevelandu, s svojo koncertino slovenskih delavskih domov na Waterloo Rd., kjer bo zabaval goste od 7. ure zvečer naprej.

NOV GROB MARY LESKOVEC

Danes zjutraj je umrla Mrs. Mary Leskovec, stanujoča na 106 E. 155 St. Pogreb oskrbuje svetkov pogrebni zavod. Požalobnosti bomo poročali jutri.

SLOVENSKI VETERAN, KI JE BIL VOJAŠKI POLICAJ, POMAGAL ZAJETI ROPARJA SREDI CLEVELANDA

Willie Williams, star 28 let, 364 E. 71 St., je v ponedeljek popoldne kmalu po tretji uri ropal blagajničarko Hippodrome teatra na Euclid Ave. Pravi, da je ropar prišel pred nekaj dnevi iz Detroita v Cleveland.

Ko je Williams basal plen v roko, je opazil bivši vojaški policaj, Slovenec Anthony J. Lopez, star 29 let, 928 E. 222 St. (Bliss Rd.), Euclid, ki je ravno takrat prišel mimo. Pograbil je roparja in ga primoral da je iz-

Razgovori radi Trsta se ugodno razvijajo

Byrnes baje zadovoljen z uspehi
privatnih pogovorov, katere je
imel z Molotovom

PARIZ, 25. junija—Informirani ameriški viri so noč tukaj rekli, da je državni tajnik James F. Byrnes jako zadovoljen z uspehom privatnih pogovorov, katere je imel s sovjetskim zunanjim ministrom V. M. Molotovom glede Trsta.

Byrnes je bil danes popoldne uro časa pri Molotovu, s katerim je imel tekom tedna dni že tri zasebne sestanke. Pozneje je Byrnes zopet imel daljši privatni pogovor z britskim zunanjim ministrom Bevinom, potem pa s francoskim predsednikom in zunanjim ministrom Bidaultom.

Izgled za sporazum glede italijanske pogodbe baje dober

Ameriški krogi tukaj so optimistični z ozirom na izgled, da bo konferenca zunanjih ministrov dosegla sporazum glede mirovne pogodbe z Italijo. Toda neki visoki ameriški vir je navzlic temu svetoval previdnost, rekoč, da kriza še ni minila.

Jasno je, da dokler se konferenca ne zedini glede usode Trsta, ne bo daleč prišla z delom na italijanski pogodbi. Molotov je dal jasno razumeti, da se ne

bo spuščal v druga vprašanja, dokler se ne reši vprašanje Trsta in Julijske krajine.

Kakor se razume, ameriška delegacija ni preveč navdušena za francoski načrt za 10-letno internalizacijo Trsta in da želi o tem več podrobnosti, predno se bo Byrnes spustil v formalno diskusijo glede tega predloga.

Italijani pravijo, da ne bodo pristali na izgubo Trsta

Ob istem času, ko se tukaj vodijo pogajanja glede Trsta, prihajajo poročila o nemirnosti na italijansko-jugoslovanski meji in da so Zedinjene države poslale tri bojne ladje pred Trst. Iz Rima pa se javlja, da so bile izjave v italijanski ustavodajni zbornici, da Italija ne bo nikdar pristala na izročitev Trsta Jugoslaviji, sprejete z bučnim odobravanjem.

POD KONTROLO OSTANEJO SAMO CENE ZA ŽIVEŽ IN STANARINE

Farmerji stavkajo proti kontroli;
držijo živino in blago s trgov

WASHINGTON, 25. junija—Konferenčni odsek obeh zbornic kongresa se je zedinil glede nove OPA postave, v smislu katere bodo vse kontrole za cene za praktične svrhe izginile, razen za živež, oziroma za živino in poljedelske produkte, in docela nespremenjeni ostanejo tudi predpisi za kontrolo stanovanjskih stanarin.

Vse ostale določbe zakona, ki imajo stopiti v veljavo 1. julija, razen ako bi ga predsednik Truman vetiral, so tako oskubljene, da bo nadaljna kontrola nad cenami za oblačila in drugimi potrebščinami ostala kvečjem na papirju, toda izvajati se je za praktične svrhe ne bo moglo.

Komisija izven OPA bo imela moč ukinjenja kontrole

Novi zakon tudi jemlje uradu OPA oblast določati maksimalne cene za predmete, ki v zakonu niso kriti.

Dočim je po obstoječi postavi edino OPA imel oblast preklicati ali spreminjati kontrolo cen za produkte, kadar je smatral, da razmere upravičujejo tako akcijo, pa nova postava daje to oblast posebni komisiji, ki bo delala, kakor bo hotela, ne glede na želje urada OPA.

Vprašanje sedaj je, kaj bodo storili farmerji

Pomanjkanje živeža, zlasti mesa vseh vrst, ki je nastopilo širom Zedinjenih držav, je posledica neuradne "stavke" med farmerji, ki enostavno nočejo prodajati živine in drugih produktov kot protest proti nadaljevanju kontrole nad cenami za stvari, ki jih oni producirajo.

Posiljanje živine v klavnice po vseh velikih mestih so tekom zadnjega tedna padle na 20 odstotkov, ali celo manj.

Vprašanje, na katerega ne ve nihče odgovora, sedaj je, ali je stavka farmerjev le začasna poteza, v nadi, da izkoristijo položaj, ako bi se cene zvišale, ali pa bodo poljedelci z bojkotom trgov nadaljevali, oziroma svoje blago prodajali le za črni trg, kjer se jim nudijo boljše cene.

SLOVENSKI MORNARJI PRI ATOMSKIH PREIZ- KUSNJA NA BIKINI

Med 28 mornarji iz Clevelanda, ki se nahajajo na ladjah blizu otočja Bikini na južnem Pacifiku, kjer se bodo te dni vršile velike preizkušnje z atomskimi bombami, sta tudi dva slovenska in en hrvaški fant iz Clevelanda.

Tam se namreč nahajajo James J. Marolt, 14515 Thames Ave., Edward Hočvar, 9610 Lowell Ave. in Peter Stakich, 19401 Cherokee Ave.

LEPOTA SE BAJE ZAČNE PRI 30. LETIH

Walter Thornton, kipar in pisatelj za ameriške sindikate je te dni izjavil, da se lepota pri ženskah prične šele s 30. letom. Lepote se ne doseže, dokler ni ženska popolnoma razvita in dokler ne obvlada vseh plasti življenja. Ob 19. letih je dekle lep otrok, ob 30. letih pa je mojster v vseh poslih in okolščinah.

BIVŠI SENATOR NYE DOZI- VEL PORAZ PRI VOLITVAH

BISMARCK, N. D., 25. junija—Bivši senator Gerald Nye, izolacionist, je noč priznal poraz pri primarnih volitvah, pri katerih se je skušal ponovno uveljaviti na političnem polju.

PRIZNALI OBTOKO ČRNE BORZE NA AVTNEM TRGU

DETROIT, 25. junija—Danes je 22 prodajalcev rabljenih avtomobilov na zvezni sodnji priznalo obtožbo, da so računali nepostavne cene. Sedem obtožencev je podalo izjave nekrivde.

V POČAST VOJAKOM

Delničarji Slovenske delavske dvorane na Prince Ave. so določili \$500, ženski gospodinjki klub pa \$300 za proslavo, katero se namerava prirediti 14. septembra v počast vsem fantom, možem in dekletom, ki so služili v minulih vojni. Vstopnina zanje bo prosta in prosijo se vse, da se pred časom prijavijo pri tajniku Dvorane, da bo odbor vedel za število, za katero mora pripraviti v naprej. Za to priliko bo igrala godba Eddie Zabak.

ZADUSNICA

Jutri zjutraj ob 7:15 uri se bo v cerkvi sv. Vida brala zadušnica za pokojno Mary Star iz Ashtabula, O. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravila udeležijo.

PREDLAGA DRISTIČNO AKCIJO PROTI URADNI- KOM, KI SO ODGOVORNI ZA DIM IN SAJE V MESTU

Koncilman Stephen Suhaejc priporoča, da se odslovi član mestne uprave, pod katerih področje spada omejitev dima in saj v Clevelandu, ker ne stori ničesar, da bi se uveljavilo mestne določbe za omejitev te nadloge. Samo vlečejó mastne plache in podajajo brezpomembna poročila, to je vse. Mestne postave se enostavno ignorira.

Zadnji teden je Suhaejc pripeljal 100 sosedov v Mestno hišo, kjer so protestirali proti Forest City Foundry Co. na W.

Veterani vprizorili pohod v Columbus

COLUMBUS, O., 26. junija—Delegacija 50 veteranov od veteranskega odbora v Collinwoodu je danes zahtevala, da državna zakonodaja odobri bonus v znesku \$10 za vsak mesec vojaške službe v Zedinjenih državah in \$15 za vsak mesec službe preko morja.

Računa se, da bi odobritev takega bonusa pomenila izdatek \$500,000,000.

Veteranska skupina je tudi zahtevala nadaljevanje OPA kontrole brez vsakih sprememb, vladno financiranje domov za veterane, ustanovitev državne komisije proti diskriminaciji pri zaposlitvi, in plačevanje brezposelnostne podpore veteranom tekom stavk "proti avtokratski kontroli."

Ko so bile predložene zahteve, je bil med gledalci v državni zbornici ohijski komunistični vodja Arnold Johnson.

Obiskovanje grobov padlih ni koristno

Mrs. Mildred Stephens je s svojim 16 mesece starim sinčkom obiskala grob svojega moža v Angliji, kjer se je 8. junija ubil z letalom. Ob tej priliki je obiskala tudi starše pokojnega moža v Londonu, da so videli sinčka svojega edinega sina. Po vrnitvi je Mrs. Stephens dejala, da ne vidi prav nobene koristi za nikogar, da gre v Evropo obiskavati grobove, niti da se prekopavajo veterani, ker s tem se ožijim sorodnikom samo odpirajo nove rane v srcih in obnovi žalovanje, kar nikomur ne koristi.

Dete puščeno na stopnicah

Na stopnice špecerijske trgovine Thomas Garbeta na W. Bagley Rd., Berea, O., je bil položen dva dni star otrok v košarici, ki nosi ime iste trgovine. Na košarici je bil pritrjen listek z napisom: "Prosim, skrbite zame. Moje ime je Mihael." Otroka je našel voznik, ki vozi kruh, ob 4. uri zjutraj.

PRVE PEVSKE VAJE

Vsled nesporazuma se je zadnji teden poročila, da se bodo vršile prve pevske vaje Mladinskega pevskega zbora SDD na Waterloo Rd. prošli četrtek, kar pa bi se moralo glasiti, da se bodo pričele pevske vaje v četrtek 27. junija, točno ob 7. uri zvečer. Prosi se starše, da pošljejo otroke k vajah.

Za vzrok se navajajo poročila, da Jugoslovani tam utegnejo udariti

WASHINGTON, 25. junija—Mornarični department je noč naznanil, da je dobil ameriški poveljnik podadmiral Bernhard H. Bieri v Sredozemlju naročilo, da s svojo poveljniško ladjo, novo 100,000-tonsko križarko "Zargo," ki se sedaj nahaja pri Malti, odrine proti Trstu, kjer se že sedaj nahajata dva ameriška rušilca.

S tem je bila celotna sila ameriške vojne mornarice v Sredozemlju odredjena pred Trst, kjer se nahaja središče nesoglasja med Zedinjenimi državami in Rusijo.

Bojne ladje imajo biti v oporo okupacijskim četam

Rezko uradno naznanilo mornarice pravi, da so bile bojne ladje odredjene pred Trst, da bodo tam "v podporo okupacijskim četam."

Ameriška morska sila v Sredozemlju spada k 12. brodogradni, čigar glavni stan se nahaja v Londonu. To brodogradni, ki predstavlja celotno morskilo Zedinjenih držav, ki se sedaj nahaja v evropskih vodah, sestoji iz treh lahkih križark in šestih rušilcev.

Tukaj se poroča, da je bila koncentracija ameriških bojnih ladij pred Trstom odredjena vsled nervoznosti v diplomatskih krogih z ozirom na možnost mednarodne eksplozije, dasiravno se baš zdaj vršijo tozadevna pogajanja med Byrnesom in Molotovom na konferenci v Parizu.

Poročila o napetosti v Jugoslaviji navajana za vzrok

Dalje se poroča, da so ameriške oblasti tukaj skozi zadnje tri tedne dobile poročila, da obstoji možnost, da bodo Jugoslovani skušali zavzeti Trst, dasiravno se nahaja v zoni, ki se nahaja pod popolno okupacijo britskih in ameriških čet, ki stoje ob takozvani Morganovi liniji.

V več teh poročilih, katere je prejela ameriška vlada, se govori o kretnjah vojaštva v Jugoslaviji. Dejstvo, da so jugoslovanski listi prošli teden obširno poročilo o ojačanju anglo-ameriških sil ob Morganovi liniji, se tudi tolmači kot možna predigra k akciji kake vrste od strani Jugoslovanov.

Angleži so dajali naročila Mihajloviću izjavlja bivši premier Miloš Trifunović

BELGRAD, 25. junija—Miloš Trifunović, ki je bil nekaj časa predsednik jugoslovanskega zamejne vlade v Londonu, je danes pred vojaškim sodiščem, ki sodi Dražo Mihajloviću, pričal, da ni imela zamejna vlada nobenih direktnih zvez s četniki in da so vse komunikacije vršile skozi Angleže.

Kot sedma priča proti Mihajloviću je danes nastopila 29-letna Guza Glavinic, ki je proti četniškemu vodji naperila obtožbo, da so četniki v njegovi navzočnosti ubili 10 partizanskih borcev.

Mlada ženska je povedala, da

Rusi izgnali ameriškega novinarja iz Romunije

Državni podtajnik Dean Acheson je danes podal izjavo, iz katere je razvidno, da se trenje med Zedinjenimi državami in Rusijo poraja tudi na drugih poljih.

Rekel je, da so Rusi izgnali iz Romunije ameriškega novinarja Reubena Markhama, ki zastopa list "Christian Science Monitor," ker jim niso ugajala poročila, ki jih je pošiljal iz omenjene dežele. Acheson je v tej zvezi izjavil, da so Rusi zavrgli vse ameriške proteste radi kršitve potsdamskega sporazuma za svoboden tisk v Romuniji.

Dalje je Acheson rekel, da se Zedinjene države boje, da utegne Rusija cenzurirati poročila o delovanju UNRRE v Ukrajini, dasiravno vlada do sedaj nima nobenih poročil, da so tozadevna poročila cenzurirana.

Mestni razdeljevalec premoga odpuščen

Jack North, mestni ekspeditor premoga skozi zadnjih 16 mesecev, bo s 1. julijem odsvoljen. Vzrok temu je, ker premoaga več ne primanjkuje in ga ni treba razdeljevati med prodajalce na drobno. Drugi vzrok pa je, da je nastalo nesoglasje med Northom in mestnim finančnim direktorjem Joseph T. Sweeneyjem in nekim drugim uradnikom, kot tudi županom Burkejem. North je pred meseci dal županu neko poročilo, katerega župan ni hotel objaviti.

Položil resignacijo

Radi rahlega zdravja je položil resignacijo prvi pomožni superintendent javnih šol H. M. Buckley, ki je bil skozi 21 let učitelj in upravni uradnik pri šolskem sistemu v Clevelandu.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year—(Za celo leto)	\$7.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	
For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece)	2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year—(Za celo leto)	\$9.00
For Half Year—(Za pol leta)	5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

Slovenija se zahvaljuje

Tajništvo SANSa je sprejelo iz Ljubljane dne 19. junija naslednje pismo od predsedstva Vlade ljudske republike Slovenije, v katerem se glavni sekretar dr. Danilo Dougan v imenu slovenskega ljudstva zahvaljuje slovenskim rojakom v Ameriki za ustanovitev fonda za otroško bolnico v Sloveniji:

Vlada Ljudske Republike Slovenije

Ljubljana dne 6. maja 1946

Predsedstvo

Štev. 969-146

Slovenski Ameriški Narodni Svet,
3935 West 26th Street,
Chicago 23, Illinois

Predsedstvo Vlade Ljudske Republike Slovenije je z zadoščenjem vzelo na znanje Vaš dopis z dne 23. 2., s katerim ste nam sporočili, da je Slovenski Ameriški Narodni Svet ustanovil fond za zgraditev mladinske bolnice v Sloveniji. To Vašo akcijo smatramo kot dokaz povezanosti naših slovenskih rojakov v Ameriki s svojo ožjo domovino in kot važen doprinos k obnovi naše porušene dežele, zlasti pa k obnovi naših zdravstvenih ustanov.

O Vaši akciji smo obvestili ministrstvo za narodno zdravje Ljudske republike Slovenije z naročilom, naj nemudoma prouči vse možnosti za zgraditev mladinske bolnice in stopi v stik s tov. dr. Neubauerjem, čim se isti vrne iz Amerike.

Izvolite v imenu slovenskega ljudstva sprejeti zahvalo za Vaše patriotsko in človekoljubno dejanje. Smrt fašizmu—svoboda narodu!

(Pečat)

Generalni sekretar:

(Podpis) Dr. Danilo Dougan.

Dr. Robert Neubauer, član delegacije Jugoslovanskega rdečega križa, ki se je nahajala v Združenih državah od decembra lanskega leta, je sedaj na poti v staro domovino. Pred svojim odhodom je obljubil tajniku SANSa, da bo takoj po povratku v domovino povzel vse potrebne korake pri ministrstvu za narodno zdravje za ureditev načrtov za nameravano otroško bolnico. Dr. Neubauer je že iz Amerike obvestil ministrstvo za narodno zdravje pri slovenski vladi, da se pripravijo prednačrti za ta zdravstveni projekt, ki so ga obljubili zgraditi Slovenci iz Amerike.

Zgorajšnja izjava predsedstva slovenske vlade jasno prica, da bo zgraditev otroške bolnice "važen doprinos k obnovi naše porušene dežele, zlasti pa k obnovi naših zdravstvenih ustanov."

Kako pa naš sklad napreduje? Šesti seznam prispevkov, ki je bil ravnokar razposlan in ki vsebuje vse darove prejete med 23. majem in 15. junijem, prikazuje v fondu skupno vsoto \$93,142.53. Toda ob času pisanja teh vrstic (20. junija) smo prejeli še nadaljnjih \$4,287.79 in vsota je poskočila na \$97,430.32. Kmalu bomo torej dosegli dve tretjini postavljenih kvote.

Izmed vseh slovenskih naselbin se je do danes najbolj sijajno odzvala slovenska metropola v Ameriki—Cleveland. SANSove podružnice štev. 39, 48 in 106 ter Progressivne Slovenke so prekoračile svojo prvotno kvoto \$30,000 za \$10,000 in so kvoto zvišale na \$50,000. S tem korakom je naš Cleveland prevzel odgovornost za eno tretjino skupne kvote \$150,000. Lep je odziv iz nekaterih drugih naselbin—iz Brooklyna, Detroita, Indianapolis, Chicaga, iz Zapadne Pennsylvanije itd. Na naš apel se je odzvalo veliko številno podpornih društev, zlasti prednjačijo društva SNPJ, ABZ in druga društva, ki so naklonjena SANSu in pripravljena po svoji možnosti pomagati svoji stari domovini. Društva, ki se še niso odzvala in pa ona, ki bi lahko zvišala svoje prispevke, so vabljeni, da se pridružijo veliki brigadi onih organizacij, društev, klubov, narodnih domov in mnogim posameznikom, ki so prispevali po \$100 ali več.

Mnogo naših društev je že priredilo veselice, zabave, kartne partije in podobne priredbe in poklonilo čisti prebitek v sklad otroške bolnice. Priporočljivo bi bilo, da jih v tem oziru posnemajo še druga društva in organizirane skupine. Razveseljivo je tudi dejstvo, da se je tudi naša tu rojena mladina pričela zanimati za svoje nepoznane mladinske rojake v Sloveniji in pričela zbirati denarne prispevke. Pri tem se zlasti odlikujejo mladinski krožki SNPJ v Power Pointu, Ohio, v Chicagu ter v Sharonu, Pa.

Na Spominski dan se je vršil v avditoriju Slovenskega

narodnega doma na St. Clairu v Clevelandu sijajni koncert v prid sklada za otroško bolnico. Nastopili so pevski zbori Glasbene matice, Zarje ter Planine iz Maple Heights ter nudili zavednemu občinstvu, ki je napolnilo veliki avditorij, več ur izbornega petja. Dosežen je bil velik uspeh v vseh ozirih.

Podoben uspeh je bil dosežen tudi na proslavi prve obletnice osvobodjenja Slovenije, ki so jo praznovala skupne podružnice SANSa v Chicagu dne 12. maja. Tudi prirediteljev SANSa v Detroitu dne 19. maja je izpadla zelo uspešno. Podrobnosti o drugih sličnih prireditvah, ki so se vršile po drugih naselbinah v maju in juniju, nam sicer niso znane, sodimo pa lahko po prejetih vstopah, da v primeri z omenjenimi niso zaostajale.

Pevski zbor France Prešeren iz Chicaga prireja dne 29. julija piknik v Willow Springsu v korist otroške bolnice. V Pittsburghu bodo praznovali naši rojaki iz Zapadne Pennsylvanije Slovenski dan dne 3. avgusta. Ves prebitek je namenjen skladu otroške bolnice.

Slovenski ameriški narodni svet apelira še na druge naselbine, da organizirajo piknike, veselice in koncerte v korist SANSovega fonda za bolnišnico v Sloveniji. Obenem pa pozivamo posebno naše podružnice, ki še niso izvedle sistematične kampanje med našimi rojaki v svojih naselbinah, da se dobro organizirajo in kampanjo uspešno izvedejo. Če se vsi zavzamemo in povzamemo svojo akcijo tako energično, kot so storili naši aktivni Clevelandčani, ne bo vzelo dolgo, da dosežemo našo kvoto in jo celo prekoračimo.

Naše prizadevanje za dosego najmanj \$150,000 za zgradbo otroške bolnice v Sloveniji nima političnega značaja, temveč je izključno nepristransko in človekoljubno. Vsled tega bi se med ameriški Slovenci ne smelo najti Nedajeničev, zlasti ne med onimi, ki vsled razlikovanja v politični ideologiji pozabljajo na humanitarno in krščansko geslo: Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe! SANS ne zbira teh prispevkov za svoje koristi, temveč za korist nedolžnih in zdravjapotrebnih slovenskih otrok, ki nas ne vprašujejo kakšne barve smo; temveč samo prosijo naše pomoči. Zgoraj objavljeno pismo od slovenske vlade vam je dokaz, kako potrebna in važna je smatrana naša akcija pri predstavnikih slovenskega naroda.

BRZJOVAI GLEDE TRSTA

Odziv na SANSov apel, da naša društva, organizacije in posamezniki odpremo čim več telegramov na predsednika Trumana in državnega tajnika Byrnesa med 5. in 12. junijem, je bil zelo zadovoljiv. Vsak dan prihajajo v naš urad prepisi poslanih brzojavov ali pa priporočenih pisem, v katerih so naši ameriški Slovenci urgirali ameriško vlado, da se pri sklepanju pogojev za mirovno pogodbo med zavezniki in Italijo upoštevajo pravične zahteve Jugoslovijev ter da se Julijska Krajina s Trstom vred prisodi Jugoslaviji.

Vse one, ki so poslali take telegrame in pisma, prosimo, da sporočijo v SANSov urad vsebino; to velja tudi za društva in posameznike, ki niso priključeni SANSu, in za one, ki se še niso prijavili. Vsebine teh brzojavov in pisem sicer ne bomo objavili, kajti jih je preveč, želimo pa sestaviti čim bolj natančen seznam in število organizacij, društev in posameznikov, ki so v tej važni uri moralno priskočili Jugoslaviji na pomoč. Vsekakor bo naše brate in sestre v stari domovini zanimalo, kaj smo mi v Ameriki napravili, da se uresničijo tisočletne težnje slovenskega naroda za Zedinjeno Slovenijo. Kdor še ni, naj sporoči takoj.

Citatelje opozarjamo, da prečitajo klasično pismo, ki ga je glede tržškega vprašanja pisal državnemu tajniku Byrnesu SANSov častni predsednik Louis Adamič. Prečitajte ga še enkrat, nato pa malo premislite. Ali se vam ne zdi, da je Adamič posegal v jedro problema, ki ne krije samo pravične zahteve Jugoslavije, temveč tudi Amerike same in njenih odnošajev napram mednarodnim intrigam, ki bi nam znale mesto trajnega miru priversti novo krvavo vojno?

SANSova "Spomenica" državnemu departamentu o istem predmetu bo objavljena prihodnji teden.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

UREDNIKOVA POŠTA

"Big Tony" na obisku v Clevelandu

Cleveland, O. — Leta 1903 sem prišel iz stare domovine in sem se naselil v tem mestu. Bilo je meseca februarja. Na postajo smo dospeli ob 9. uri zvečer. Bila je needlja in sneg je padal, kot za stavo. Ko izstopim iz vlaka, me nekdo pocuka za ramo in mi pokazuje, da naj grem z njim. Šel sem. Tisti me je zaprl v kočijo, potem je odšel in se kmalu vrnil z enim Poljakom. Potem me je vprašal, če imam naslov. Tisto sem ga razumel, ko je le ponavljal besedo "address."

Ko mu izročim naslov, ga nekaj časa ogleduje. Potem mi pokaže dva copaka. Sam pri se-

smo Slovenci. Jaz sem ali tale človek pa ne razume našega jezika. Ona pravi: "Le pojdite z menoj. Tistega Poljaka pa ne maram."

Kočijaž je bil vesel, da se je vsaj enega iznebil. Poljaka je pa naprej peljal, neznan kam. V kuhinji, kamor me je tista ženska zapeljala, je bilo dosti fantov, ki so igrali za denar. Takoj so prenehali igrati in so si hoteli ogledati novega "borderja." Nekdo mi je kupil čašo piva, pa nisem imel apetita do njega, ker sem bil bolj lačen, kot žejen. Tista ženska me je kmalu poklicala k posebni mizi in mi pokazala, da naj sedem, rekoč, da se naj najprej najem, potem bom pa pil.

Drugi dan so me pa peljali na Clifton St., kjer so me že pričakovali. Ostal sem pri tej dobri družini na stanovanju. Zakonca sta se pisala Bučar. Njeno ime je bilo Urška, on je bil pa Martin. Oba že krije črna zemlja. Moj prijatelj mi je preskrbel delo v "dratovni" na E. 40 St. Ta družba se je imenovala American Steel & Wire Co. Toda naši Slovenci so ji dali svoje ime: "Ejčpil." Kasneje sem začel tisto ime študirati, zakaj ima ta delavnica tako ime. Po stenah od zunaj tovarne je bilo res vse polno črk "H. P.", kateri so držali poslopje, da se ni podrlo. V tisti dratovni je bilo delo jako naporno. Vozili smo sem in tja naložene vozičke z dratom, kot živina.

Leta 1906 sem delo pustil in odšel v državo Kansas, kjer sem dobil delo pod zemljo. Leta 1912 sem se zopet vrnil v Cleveland in šel pogledati, če bi dobil delo v istem "Ejčpil." Pripovedovali so mi, da sedaj tisto delo opravljajo z mulami. Prav je tako, sem rekel in se šel. Saj tisto delo je bilo itak prapančno za človeka. Potem sem dobil delo v salonu pri Albinu Karlingerju na St. Clair Ave.

Naši mami se ni dopadlo in se je večkrat pritoževala, da tukaj je vse predrago. Posebno jo je jezilo, ko je bilo treba plačati najemnino. V državi Kansas smo imeli svojo hišo. Po petmesecnem bivanju v Clevelandu, smo se selili nazaj v Kansas.

Da se mi ta dopis preveč ne nategne, moram veliko naših doživljajev izpustiti iz tega dopisa. Mesto Cleveland mi je ostal v spominu. Marsikatero moje prijateljke, ki smo delali nekdanj skupaj, že krije črna grob. Od leta 1903 pa do leta 1946 je dolga doba. Med tem časom sem bil štirikrat v Clevelandu na obiskih in enkrat na konvenciji SNPJ.

To leto sem pa zopet na obisku v slovenski Metropoli, da še enkrat obiščem naše prijatelje in sorodnike. V Clevelandu, ko sem v pokoji, imam sedaj vsaki dan nedeljo. Zato sva se z našo materjo pripeljala z avtomobilom iz slovenskega mesta in dežele, Oakland, California, na obisk k našim prijateljem. Zatorej ob najinem prihodu iskreno pozdravljam vse naše znanke, prijatelje in sorodnike. Če bo le mogoče, bova nekatere naše osebno obiskala. Začasno stanujeva pri družini John Zaverl, 6528 Metta Ave., ME 7023, kjer me tudi dobite na telefon.

Mr. in Mrs. Anton Tomšič. P. S. Naš dom je v Oakland, Calif. Je že preteklo nad 24 let, odkar smo stalno naseljeni v tem mestu. Naš naslov je: 2872 East 9th St., Oakland 1, Calif. Če katerega pot nanese v naše mesto, je vsak dobrodošel, da se oglasi pri "Big Tonyju." Postregel mu bom z rujno kapljico, kakor tudi z domačo godbo. Sedaj se tukaj nahajava s soprogo na obisku za povprečno 10 dni.

Anton Tomšič.

Stvarjen patriotizem! Dejanja, ne besedi! Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

Ameriško-slovenski dan v West View parku

White Valley, Pa. — Bilo je že nekoliko sporočano, da se vrši Ameriško-slovenski dan ali piknik v West View parku, dne 3. avgusta. Tega izleta bi se moral udeležiti vsak Slovenec ali Slovenka, brez razlike kaj da si ali kaj veruješ. To je ena organizacija vseh Slovencev v Ameriki. Te vrste piknik se ni vršil že zadnja štiri leta. Zatorej je upati, da bo ta Slovenski dan uspešen, ne samo za Pennsylvanijske Slovence, ampak da bi nas obiskali ob tej priliki tudi iz drugih držav. Vsi ste dobro došli. Katerim je le količjak mogoče, se naj udeležijo.

Na tem izletu se bo marsikateri srečal s svojim dragim prijateljem in znancom, katerega mogoče že ni videl 30 ali več let. Pripravljalni odbor je pridno na delu, da uredi vse potrebno. Na seji te organizacije je bilo sklenjeno, da se ves preostanek pošlje za otroško bolnišnico v Sloveniji. Zatorej, očetje in matere, pripeljte s seboj tudi vaše sinove in hčere, kateri so bili pri vojaki. Mogoče se bosta ob tej priliki srečala dva, ko sta bila skupaj pri vojaki ali mogoče na fronti. Seveda, tudi vse tamale otroke pripeljte s seboj. Na tem pikniku bo dosti zabave za vse, za stare in mlade.

Iz White Valley naselbine bomo imeli svoj bus, ki bo odpeljal ob 10 uri zjutraj. Iz Exporta bodo imeli tudi svoj bus. Kateri želi iti z busom iz naše naselbine ali iz katere druge, naj se takoj priklasi pri Johnu Korčiču, ali pa pri meni, da bo gotovo imel sedež.

Na pikniku bo tudi nekaj govorikov, katere bo odbor kmalu sporočil javnosti. Pozdrav čitateljem!

Jurij Previc.

Potovanje v Kanado je enostavno

Kanaščani vabijo ameriške turiste in s tem v zvezi so uredili pri oblasteh, da je potovanje kolikor mogoče prijetno in brez neprimlik ob prestopu meje. Nobenega potnega lista se ne potrebuje. Pametno pa je in potrebno, da se vsakdo zavaruje s tem, da vzame s seboj svoj rojstni list ali izkaz državljanstva. Avtomobilisti morajo imeti s seboj registracijski listek od avtomobila in vozno dovoljenje.

Za otroke se ne zahteva rojstnih listov. Psi se smejo vzeti v Kanado, toda lastnik mora imeti spričevilo od zdravnika za živali, da je bil pes v zadnjih šestih mesecih cepljen proti pasji steklini in da je popolnoma zdrav.

Kdor pa ni bil rojen v Ameriki ali državljan, si mora preskrbeti posebno listino v sobi 435 Federal poslopje na Public Square. Postrežba je prosta. Strežba je prosta.

Čolnarska tekma

Ob priliki letošnjega praznovanja 150-letnice Clevelanda se je pripravila tudi velika čolnarska tekma na jezeru Erie, ki se prične v soboto 29. junija in konča v nedeljo 30. junija. Pričakuje se nad 100,000 gostov, ki bodo v razdalji ene milje na obrežju jezera med E. 9 in E. 40 St. opazovali razne tekme vodnih dirk.

Prvi in drugi dan se program prične ob 9. uri dopoldne. Sodelovalo bo tudi 96 letal, ki bodo dnevno na programu od 2. do 4. ure popoldne. V soboto zvečer bo poseben program z razsvetljenimi motornimi čolni. Vstopnina je prosta za vse.

BANČNA SLA OROPANA ZA \$44,000 NA ULICI

POUGKEEPSIE, N. Y., 25. junija—Danes sta bila sredi tega mesta napadena dva bančna sla, katerim sta dva oborožena roparja iztrgala \$44,000 in zbežala v avtomobilu.

Darovi za mladinsko bolnico

Mrs. Theresa Zele, "soproga Mr. Josip Zeleta, slovenskega pogrebniha v Clevelandu, je darovala za mladinsko bolnico v Sloveniji vsoto \$100. To je lep in velikodušen dar zavedne Slovenke, katere soproj je tudi prispeval sto (100) dolarjev. Sin Louis Zele je daroval 25 dolarjev. Tako je Zeletova družina naklonila za revno in bolno dečo v Sloveniji vsoto 225 dolarjev. Posnemanja vreden dar, in da bi Zeletova družina imela še več takih posnemalcev. Hvala lepa! Ali ni lepo, družina ima dva častna člana.

Mrs. Mary Kershishnik, glavna podpredsednica Ameriške bratske zveze, Rock Springs, Wyo., je poslala glavnemu predsedniku Janku N. Rogelju celotno za petdeset (50) dolarjev za mladinsko bolnico v Sloveniji. Pred meseci je poslala finančnemu tajniku SANSove podružnice št. 39, bratu Pollocku tudi ček za petdeset (50) dolarjev. Tako je postala Mrs. Kershishnik častna članica mladinske bolnice. Hvala lepa zavedni ženi, ki je že tolikokrat prispevala JPO, SS in SANSu.

Na farmah v Madisonu, O., tam na Burns Rd., imamo tudi dva, ki se zavedata, kako potrebna je bolnica za mlade ljudi v Sloveniji. In to sta Louis in Mary Peterlin, nekdanja in poznana Clevelandčana. Mrs. Peterlin je v nedeljo prišla na Jugoslovanski dan ter včeraj izročila Janku N. Rogelju vsoto petindvajset (25) dolarjev. Hvala lepa obema, ker imata tako usmiljena srca ter sta darovala, ne da bi jih kdo vprašal. Tako bi morali napraviti vsi naši slovenski farmarji. Organizirajte se in prispevajte.

Mrs. Milka Filipič, 1480 Woodworth Ave., katero je v Jugoslovanskem dnevu srečala pogledala skozi veliko okno ter ji naklonila pralni stroj, je rekla, da bo tudi prispevala petindvajset (25) dolarjev za bolnico. Hvala lepa, Milka, ko si bila ti srečna, tako naj bodo tudi srečni tisti otroci, ki se bodo zdravili v mladinski bolnici v Sloveniji.

Slovenski Cleveland z okolico je že poslal štirideset (40,000) tisoč dolarjev v sklad bolnice. Finančni tajnik Pollock pravi, da bo koncem meseca lahko spet poslal tri tisočake v Chicago. Manjka nam še sedem tisočakov do kvote 50 tisoč dolarjev v Clevelandu. Kdor še ni dal, naj hitro da, da bomo kaj kmalu dosegli napovedano kvoto.

Zadnje poročilo iz SANSovega urada pravi, da je v skladu že 99 tisoč dolarjev.

Daj, brat, daj; pomagaj, sestra!

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

San Francisco, Cal. — Philip Kolar, sin družine Filip Kolar, je bil smrtno ponesrečen v avtni nezgodi. Star je bil 22 let in se je nahajal doma na vojaškem dopustu za pet dni. Do nesreče je prišlo tretji dan njegovega dopusta. Zapušča štiri brate in sestro.

Vsak en dolar! Clevelandski Slovenci bi morali nabrati eno tretjino določene vsote za otroško bolnico v Sloveniji! Če se bo zavedal vsak Slovenec in Slovenka z poklonom enega dolarja, pa se bo stvar uresničila! Tudi v uradu "Enakopravnosti" se sprejemajo doneski.

Harmonika naprodaj

Lubasovega izdelka, tri- vrstna in štirikrat uglašena. Vprašajte se na 6223 Glass Ave.

BUDHIN DEMANT

GUSTAV LE ROUGE

(Nadaljevanje)

— Večkrat sem ti ponavljal, da dejal kakik silno žalosten, naši bogovi so nas zapustili. Barbari napredujejo dan za danem; naš narod se pa manjša ob vsaki vrnitvi solnca. Pride čas, ko nas preostane samo še nekaj in boječe se bomo skrivali v podzemskem delu svojih palač, kot rdeči škorpion pod kamnom.

— Kaj nam je storiti? je obupano zamrmral stari.

— Jutri je veliki dan, ki se vrača samo vsakih dva in petdeset solnc. Odločil sem se, da jutri vrši veliko darovanje, da se potolaži jeza bogov. Predenalo jim žrtvujemo suženjske rti in zato so se odvrnili od nas.

— In kdo je izbrana žrtev? — Moja hčer Naola jo dolo in daruje. Hočem, da dobi rti v roke sveti nož.

— Jek tega pogovora v podzemskih dvorinah je bil glas, ki ga je bil začul Lionel Brady, ko se je skrival za trje.

Ker je postalo spet vse tiho, je sklenil Lionel stopiti iz svojih skrivališč, toda tu je zašel na lahne korake na monumntalnih stopnicah. Mladi mož se nava ni gnil in je zadrževal dihanje.

Prihajala je mlada Indijanka, časi je stopala po stopnicah vzdol, pogled ji je bil uprt v tla, kot bi bila zamaknjena.

Bila je krasno oblečena po azteški modi. Ogrnjena je bila s črno nosila je stare, masivne drage, ki so kazali, da je sestra hči poglavarja. Imela je v roki iz dragih kamnov. Ta čudna in privlačna lepota je prihajala iz njene osebe, da je Lionel Brady naravnost začuden.

Koža na obrazu je bila otemnela zlate barve in njen izraz je neskončno mil in živahno pomen. Imela je velike, hrepene mehko rjave oči in majhna rumeno škrlatna usta.

Prisedši do zadnje stopnice, je dekle dvignilo roke k solncu, je vzhajalo iz sneženih vrhov Kordilijerskega gorovja in se v svetlobo pobožne oblija je gorilo neke vrste himno ali imenjak. Brady je bil mnenja, da je to ena svečnic templja in

radovedno jo je opazoval. V veliko začudenje yachtmana je pustila pasti z ram pernatih plašč, ki jo je pokrival in prikazala se je skoraj naga, opasana samo s kosom platna. Brady je občudoval vitkost in čistost oblik tega mladeniškega telesa.

Dekle je stopilo do kolen v vodo. Vsako jutro se je tako svečenica Solnca, hčerka kćika Yappmana, kopala v svetem jezru. Bila je mnenja, da je sama in smehljala se je, ko je lahno drgetala v sveži, čisti vodi.

Brady se ni gnil, tako se je divil prikazni. Toda nenadoma je dekle strašno kriknilo od groze. Pogled, ki se je tu nutil Bradyju, ga je vključ njegovega pogumu tako preplašil, da mu je kar kri zastajala po žilah.

Med tem, ko je svečenica govorila Solncu molitev, je kćika največje vrste, boa konstriktor, pokazala svojo plosko glavo iz luknje v stopnišču, ki ji je služila kot bivališče. Ob drugi priliki bi bil Brady občudoval to krasno žival iz vrste plazilcev; merila je več metrov, na trebuhu je bila rumena, na hrbtu pa modro in zeleno pikasta. Počasi je plezala doli po kamnu, s čudovito vitkostjo in lepoto. Žrelo je imela odprto, oči so se ji žarele od poželjenja in tako se je bližala svoji žrtvi. Okamenela od groze se mladenka ni ganila, toda strah se je kazal v njenih velikih očeh, ki so se kar krčile od groze.

V trenutku je Brady spoznal, kakšna usoda čaka dekle. Boa konstriktor ni strupena, toda ovije se svoje žrtve, jo s svojimi silnimi mišicami stisne, ji zlomi kosti ter jo tako čisto zmleje. Potem jo požre. Četih pogoltno dvakrat vpljen kot je sama, nato nekako odreveni in prebavlja ves mesec. To odrevenje traja toliko časa, dokler plen ni popolnoma prebavljen. Sedaj boa ni bila več kot par metrov od svoje žrtve.

Svečenica Solnca je bila izgubljena. Tu pa je bil v velikih skokih Lionel na mestu z browningom v roki. Več strelav je počilo: pošast se je s preluknjeno črepinjo in od krogel zlomljeno hrbtenico zvižala v smrtne krčih sredi mlakuže krvi.

Z zadnjim strelom jo je Lionel končal. Napeti je moral vso svojo moč, ko je vlekel nestvor po stopnicah dol in ga vrget v vodo. Nato je stolil k mladenki, ki je bila napol onesveščena in ki je, ne misleč na to, da je skoraj čisto naga, položila svojo glavo na Bradyjevo ramo, medtem ko so njene hrepeneče oči izražale brezmejno hvaležnost.

Brady, ki ga je ta drama globoko ganila, čeprav je trajala samo par trenutkov, je tedaj grenko obžaloval, da ne zna jezika Aztekov. Slučajno mu je prišlo na misel, da nagovori dekle v španščini:

— Kako ti je ime? jo je vprašal z najmilejšim in najodločnejšim glasom.

— Naola, je odvrnila in se nasmejala.

III. DEL

Podzemsko svetilišče
Prvo poglavje
Votlo drevo

Lionel Brady je bil ves zadavljen, ko je držal v naročju lepo Naola, ki ga je gledala s hvaležnimi očmi. Dekle se je prvo oglasilo in dejalo:

— Rešil si mi življenje! Kdor koli si, tvoja sužnja sem; pri tem se je globoko priklonila.

— Storil sem, kar sem bil storiti dolžan, je skromno odvrnil Brady.

Oba sta se gledala molče, roko v roki, oko v očesu; občutila sta nepopisen, sladke nemir.

— Kje si se naučila španščine je naenkrat vprašal Lionel, samo, da izpregovori nekaj, ne da bi se zanimal toliko za odgovor.

— Nekdaj sem prebivala v mestih belokozcev, je dejala in ga pri tem žalostno pogledala.

— Kako je to mogoče? je začuden vprašal Brady.

— Bolje je, da ti ne govorim o tem, je dejala in vzdihnila. Ne vprašuje me o tej stvari; govoriva rajši o tebi. Kaj si prišel iskati sem, nesrečnej?

— Potujem, je dejal Brady in lahno zardel, ker je bil pripravljen lagati; potujem po svetu in si ogledujem pokrajine. Le slučaj, srečen slučaj me je privedel k tebi.

— Tu ne moreš ostati, je vzklila; bodi pameten in zbeži, izgini! Noben tujec se ni prišel živ iz te doline.

— In če bi ostal?

— Bi poginil, nič te ne bi moglo rešiti.

Vključ prigorvarjanju in prošnjam ni mogel od dekleta prav ničesar zvedeti. Imela je fiksno idejo, da semora Brady čim najhitreje odpraviti.

— Saj ne veš, je vzklila skoraj razdražena, da so trenutki dragoceni, da lahko kdo pride. Če bi naju prešenetili, je po tebi in morda tudi po meni. Preveč hvaležnosti ti dolgujem, da bi hotela tvojo pogubo. Pridi, sledi mi! Pokažem ti, kje se lahko pride iz te doline.

Bradyjevega ugovarjanja sploh ni poslušala, temveč ga je prišla za roko in vedla v mal gozd, kjer so ciprese, palme in druga tropska drevesa rastla na razvalinah.

— Tu ostanesh skrit, dokler ne pride noč, mu je razlagala. Potem pa odidi proti vzhodu po tej stezi in prideš do dežele belokozcev.

Natančno mu je razložila, po kakšni poti mora hoditi in kako mora biti oprezen, da pride iz svetega mesta.

Lionel jo je pač poslušal, toda na tistem je sklenil, da nadaljuje podjetje, ki se je tako lepo začelo.

— In kdaj se spet vidiva, je vprašal Naola v trenutku, ko se je pripravljala, da odide.

— Nikoli, je dejala s tihim in žalostnim glasom. V njenih očeh so se zasvetile solze.

(Dalje prihodnjik)

Prispevajte za otroško bolnico, ne besedi! Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

Delegacija Rdečega križa se posavlja

Dragi prijatelji, dragi bratje in sestre.

Šest dolgih in obenem mnogo prekratkih mesecev smo bili v Zedinjenih državah in Canadi. Bili smo večinoma med Vami, bratje in sestre, kamor sta nas vlekli dolžnost in srce. Od prvega trenutka, ko so nas na Central Terminal v New Yorku dočakali rojaki, do danes, 18. junija, ko odjadramo, da bi po dolgem ovinku preko Grške in morja celo Turčije dosegli rodno zemljo, vedno smo se počutili med Vami kakor doma—in to, zdi se nam,—je najbolje, kar se da reči o tujem kraju.

Prepotovali smo to ogromno severno polovico ameriškega kontinenta od vzhoda do zapada in gori do severnega Ontarija, v aeroplanih, sijajnih ameriških vlakih, avtobusih in avtomobilih smo prevelili skoraj 30.000 milj, odkar smo zapustili Jugoslavijo. Srečali smo se s desetstotimi Amerikanci jugoslovanskega porekla, s tisoči in tisoči Amerikancev vseh poklicev, ver in "ekstrakcij" in vedeli smo od prvega sestanka z brooklyn-skimi Slovenci, da bo pot dobra in koristna.

Kamorkoli smo prišli smo bili sprejeti z odprtimi rokami, ne samo od jugoslovanskih rojakov, temveč tudi od vseh drugih Amerikancev in deležni smo bili vsega zanimanja, velikega razumevanja in — ogromne gostoljubnosti. In povsod so z največjo napetostjo poslušali povest in poslanico, ki smo ju prinašali iz naše velike, lepe, s trpljenjem prekaljene, ponosne domovine, povest in poročilo o borbi in zmagi, o silnem trpljenju in junaštvu mladih in starih, moških, žensk in otrok, o nepopisni škodi, ki jo je naš ljubljeni domovini prizadela ta zares totalitarna vojna, obenem pa poročilo o odločni, navdušeni volji vseh, da bi tudi v borbi za obnovo kmalu dosegli odločno zmago in obenem poslanico o veliki želji naših ljudi doma po prijateljskih odnosih z Amerikanci, s katerimi skupaj smo se borili in skupaj zmagali in ki smo jih od nekdaj gledali kot zastopnike resnične demokracije, resnične svobode in napredka. In so mogli odgovorjati na toliko tisočev vprašanj, ki so pričala o globokem zanimanju naših poslušalcev za vse, kar se je dogajalo in kar se še dogaja v stari domovini, takrat smo se zavedali, da je naša mislija zares potrebna.

Nikoli ne bomo pozabili veličastnega vtisa zborovanj po dvorinah naših ponosnih narodnih domov, nikoli intimnih sestankov po lepih domovih naših prijateljev, predvsem jugoslovanskih, pa tudi nejugoslovanskih Amerikancev, nikoli vseh teh poštenih obrazov naših rojakov, njihovega petja, slavnostnega razpoloženja, ki nas je spremljalo povsod, in njihovega navdušenja, ko smo jim prinesli pozdrave našega jugoslovanskega rdečega križa, celne naše nove Jugoslavije in iskreno zahvalo za vse, kar so storili in kar še storijo za naš narod, za brate in sestre širom Jugoslavije od Bitolja do Kranjske gore in od dalmatinskih otokov do Caribroda na bulgarski meji.

Veliko smo videli na svoji poti po tej ogromni, bogati in lepi deželi, ki je skoraj milijonu naših ljudi postala nova domovina. Veliko smo se naučili, šola naša pa je bila po domovih naših rudarjev v Iron Range in v Pennsylvaniji, naših delavcev v Clevelandu in Chicagu, naših ribarjev po solnčni Californiji. Naši učitelji ste bili Vi vsi, ki ste odgovarjali na vsako vprašanje nam, ki smo hoteli izvedeti čimveč o Vašem življenju, o Vaših težavah, o Vaših pogledih o bodočnosti.

Sedaj pa, ko vemo, kako trda je bila, in je v marsikaterem oziru še naša življenska pot tukaj v novi deželi, sedaj samo še bolj cenimo Vašo požrtvovalnost, Vaše razumevanje za prilike v starem kraju in veliko ljubezen, ki nas veže in bo vezala za vedno.

Vemo, da boste tudi v naprej delali v smislu našega dvojnega poslanstva kot Amerikanci po državljanstvu in kot Jugoslavlani po rojstvu. Kot ameriškiki državljani se boste še naprej neustrašno borili za resnico v Jugoslaviji, ki ji hočejo nekateri neodgovorni novinarji in politiki storiti silo. Borili se boste v polni zavesti svojih državljan-skih pravic tako, kakor se je boril naš Louis Adamić takrat, ki je bilo za nas življensko važno, izredno važno pa tudi za ves ostali svobodoljubni svet, da se izve za resnico. Borba za resnico in pravico ne samo za Jugoslavijo, temveč za ves svet, to je borba za resnično svobodo, resnično demokracijo in predvsem za trajni mir na svetu. V tem smislu borba za resnico o Jugoslaviji borba za Ameriko in borba za Trst postaja borba za večni mir na svetu. Veliko in lepo je bilo za nas poslanstvo.

Kot otroci Jugoslavije pa boste še naprej čutili v svojih srcih potrebo pomagati bratom in sestram doma, olajšati težak položaj našim otrokom, našim bolnikom in našim invalidom. Ako pa se boste nekoč vrnili v

rodni domov, nikoli intimnih sestankov po lepih domovih naših prijateljev, predvsem jugoslovanskih, pa tudi nejugoslovanskih Amerikancev, nikoli vseh teh poštenih obrazov naših rojakov, njihovega petja, slavnostnega razpoloženja, ki nas je spremljalo povsod, in njihovega navdušenja, ko smo jim prinesli pozdrave našega jugoslovanskega rdečega križa, celne naše nove Jugoslavije in iskreno zahvalo za vse, kar so storili in kar še storijo za naš narod, za brate in sestre širom Jugoslavije od Bitolja do Kranjske gore in od dalmatinskih otokov do Caribroda na bulgarski meji.

Veliko smo videli na svoji poti po tej ogromni, bogati in lepi deželi, ki je skoraj milijonu naših ljudi postala nova domovina. Veliko smo se naučili, šola naša pa je bila po domovih naših rudarjev v Iron Range in v Pennsylvaniji, naših delavcev v Clevelandu in Chicagu, naših ribarjev po solnčni Californiji. Naši učitelji ste bili Vi vsi, ki ste odgovarjali na vsako vprašanje nam, ki smo hoteli izvedeti čimveč o Vašem življenju, o Vaših težavah, o Vaših pogledih o bodočnosti.

Sedaj pa, ko vemo, kako trda je bila, in je v marsikaterem oziru še naša življenska pot tukaj v novi deželi, sedaj samo še bolj cenimo Vašo požrtvovalnost, Vaše razumevanje za prilike v starem kraju in veliko ljubezen, ki nas veže in bo vezala za vedno.

Vemo, da boste tudi v naprej delali v smislu našega dvojnega poslanstva kot Amerikanci po državljanstvu in kot Jugoslavlani po rojstvu. Kot ameriškiki državljani se boste še naprej neustrašno borili za resnico v Jugoslaviji, ki ji hočejo nekateri neodgovorni novinarji in politiki storiti silo. Borili se boste v polni zavesti svojih državljan-skih pravic tako, kakor se je boril naš Louis Adamić takrat, ki je bilo za nas življensko važno, izredno važno pa tudi za ves ostali svobodoljubni svet, da se izve za resnico. Borba za resnico in pravico ne samo za Jugoslavijo, temveč za ves svet, to je borba za resnično svobodo, resnično demokracijo in predvsem za trajni mir na svetu. V tem smislu borba za resnico o Jugoslaviji borba za Ameriko in borba za Trst postaja borba za večni mir na svetu. Veliko in lepo je bilo za nas poslanstvo.

Kot otroci Jugoslavije pa boste še naprej čutili v svojih srcih potrebo pomagati bratom in sestram doma, olajšati težak položaj našim otrokom, našim bolnikom in našim invalidom. Ako pa se boste nekoč vrnili v

Jugoslavijo, Vas bodo pozdravljali ne samo hvaležna srca Vaših rojakov, temveč boste tudi širom domovine našli spomenike Vaše ljubezni in zvestobe v kamnu, bolnice, ambulatorije, šole in otroške domove, vse s ponosnimi nazivi, ki bodo pričali še poznim rodovom kako so se ameriški Jugoslavlani odzvali klicu domovine v njeni najponosnejši, pa tudi najtežji uri.

Ze v teh šestih mesecih našega bivanja v Ameriki smo z veseljem opazovali, kako se krog onih, ki stojijo danes še ob strani, bodisi da so zagrenjeni, zapeljani ali nepoučeni, čimdalje bolj oži. Za nas je to samo dokaz, da prihaja sonce skozi meglo, čeprav se nam zdi večsih prepočasi. Resnica prihaja, prihaja po vseh poteh, resnica o narodu, ki je po zmagi odložil orožje in je šel na delo, da bi čimprej popravljal svoje domove in domove svoje kulture, da bi v miru živel za vedno in da bi si življenje uredil na tak način, da nikoli ne bi bilo treba nobenemu od njegovih sinov, da bi si moral iskati kruh v tujini.

Pač pa upamo, da bo kmalu mogoče uresničiti misel in načrt o izmenjavi čimvečjega števila mladih ljudi, dijakov in delavcev med Zed. državami in Jugoslavijo. Naši fantje in dekleta bi si pridobili širokega znanja na strokovnem polju, Vaši pa bi iskusili drug način življenja in to bi bila tudi dobra in koristna šola. In če bi John slučajno vzel Micko ali Janez Mary, tudi ne bi bilo nobene škode. Vsekakor se mi zdi, da bi morali prav temu vprašanju posvečati čimveč pažnje, in začeti s to izmenjavo če ne prej, pa ko bodo najhujše naloge pomožne akcije rešene.

Odhajamo polni lepih vtisov, polni prijetnih spominov, vsak od nas pa bo tukaj pustil košček svojega srca in bo vsakega svidenja z Vami vedno iskreno vesel.

Radi bi vsem prijateljem širom Zedinjenih držav in Canade pisali posebej, še rajši bi vsakemu stiskali roko za slovo. Ker pa tega ne moremo, se hočemo prav prisrčno zahvaliti vsem, predvsem Ameriškemu odboru za pomoč Jugoslaviji in predsednikom in odbornikom naših velikih ameriškano-jugoslovanskih organizacij ter odborov, ki so prevzeli težko in zamudno na-

logo, da so naši delegaciji pripravljali teren za delo. Zahvaliti bi se radi vsem pevskim in tamburaškim zborom in poedinim umetnikom za izredni užitek, ki so ga nam nudili z domačo pesmijo v tuji deželi.

Prisrčna hvala vsem še enkrat in vsakemu posebej za Vaše delo v okviru pomožne akcije, ki daje čimdalje boljše uspehe.

Obenem pa Vas prosimo, da bodite tolmači naše hvaležnosti tudi v krogih Vaših nejugoslovanskih sodržavljanov, ki jih ne moremo doseči. Recite jim, kako zelo cenimo njihovo razumevanje in njihovo pomoč; recite jim, da hočemo vedno delati in govoriti za čimtesnejše zveze, čim iskrenejše prijateljstvo med obema deželama in narodoma.

In h koncu, dragi rojaki: Jugoslavija je zmagala nad voljo neprijatelja, ki jo je hotel uničiti, samo s tem, da je združila vse narodne sile v en velikan-ski pokret, Jugoslavija bo zmagala v borbi za obnovo in izgraditev nove države samo zato, ker je zedinjena, zato ker bratstvo in edinstvo za nas niso samo prazne besede, temveč živna volja vseh narodov naše države, vseh poštenih Srbov, Hrvatov, Slovencev in Macedoncev. Dajte, da bo ta duhbratstva prevelav vse Amerikance jugoslovanskega porekla. V edinstvu je moč!

Se enkrat prijatelji, hvala in veliko sreče vsem in vsakomur in — na svidenje v Jugoslaviji. Delegacija Društva Rdečega križa Jugoslavije:

Dr. Robert Neubauer,
Nada Kraigher,
Gojko Ratković.

KADAR RABITE
zobozdravniško

oskrbo

POJDI TE K ZANESLJIVEMU
ZOBODRAVNIKU

Naš urad se nahaja na enem prostoru že 25 let. Za prvi obisk ni treba določiti časa — pridite kadarkoli — pozneje pa se bo delo, kakršnokoli želite v zobozdravniški stroki, izvršilo ob času ko vam bo najbolj prikladen.

PRVOVRSTNO DELO PO ZMERNIH
CENAH, VAM NAPRAVI
DR. J. V. ZUPNIK
6131 St. Clair Ave.
v poslopu North American banke
VHOD NA STRANI E. 62 ST.

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDicott 0718

SLOVENSKA
KUCHARICANOVA KNJIGA S KUHINJSKIMI RECEPTI.
sestavljena po Ivanki Zakrajšek v New Yorku

JE NAPRODAJ V URADU

"ENAKOPRAVNOSTI"

CENA KNJIGE \$5

CHIEF YELLOW THUNDER AND PIPE O' PEACE... Chief Yellow Thunder of the Winnebago, Wisconsin, as he appears as the star of the Stand Rock Indian ceremonials, held nightly through the summer. 14,000 Indians have returned from armed forces to take part and witness ceremonies.

Slovenski ameriški narodni svet

3935 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.

Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

CASTNI CLANI:

Castni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.
Castna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.

Castni član: DR. F. J. KERN, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

CLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: ETBIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
Podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
Podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.

Članik: MIRKO G. KUHEL, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Članik: VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Članik: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

Član: LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.

Član: ANTON KRAPENC, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.

Član: LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Član: ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Član: FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS ZELEZNIKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

JOSE ZAKRAJSEK, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.

JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:

ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.

JOSEPH F. DURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.

JOSEPHINE ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.

BERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Allquippa, Pa.

ANTON HORZEN, Route No. 4, Princeton, Ill.

ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.

FRANK KEBE, 223-57th St., Pittsburgh 1, Pa.

FRANK KLUNE, 604-3rd St., N. W., Chisholm, Minn.

KATHA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.

KATHERINE KRANZ, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.

JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.

JOHN POLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.

LUDVIG MITZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.

ANTONETTE SUTCH, 17410 Nottingham Rd., Cleveland 19, Ohio.

TERESA SPECK, 4658 Rosa Ave., St. Louis 16, Mo.

VALERIE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.

JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.

ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.

ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.

JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Iz Tržiča na Gorenjskem

White Valley, Pa. — Sledeče pismo je prejela iz Tržiča na Gorenjskem Mrs. Mary Rihtaršič na Universali, Pa. Pismo je od moža njene nečakinje Gustla Flojanciča, da tirano 25. marca 1946 in necenzurirano. Glasi se:

"Draga teta! Gotovo se Vam bo čudno zdelo, da Vam pišem jaz, tako rekoč Vam osebno nepoznani sorodnik, mož Vaše nečakinje Bernardke. V prvi vrsti se Vam najlepše zahvaljujem v mojem in Bernardkinem imenu za reči, ki ste jih poslali Vaši sestri, mami od Bernardke, in katerih smo bili tudi mi deležni. Veselilo nas je izvedeti, da ste še med živimi. Skoro čudež je pa, da smo ostali živi in tukaj preko te strašne vojne. Kar smo hudega prestali tekom vojne, se sploh ne da opisati. Gotovo ste nekoliko izvedeli iz časopisov in na radio, toda kljub temu ne morete imeti pravega pojma o strahotah, ki so se tu dogajale. Kakšna zverinstva so Nemci počeli z našim slovenskim ljudstvom, je nevrjetno, pa resnično.

"Ko so leta 1941 zasedli Jugoslavijo, so začeli takoj ljudi zapirati in izseljevati. Potem so začeli ljudi na debelo streljati in jih odpeljati v internacijo v razne kraje Evrope. Požgali so cele vasi in ljudi so žive metali v ogenj. Požgali so tudi planinske kočice in hotele, ki jih je bilo veliko po vseh planinah. To zaradi tega, ker v gorah so bili partizani, ki so se borili proti okupatorju, in so bivali v planinskih kočah in hotelih. Od leta 1944 sem bil med njimi tudi jaz. Ko so nam Nemci požgali kočice in hotele, smo si morali sami zgraditi lesene hišice v skritih krajih in dobro zaraščene gozdovih. Dobro skriti smo bili kolikor toliko varni pred njimi. Seveda se je pa tudi zgodilo, da so našli skrivališče, in takrat je bilo gorje, če nismo pravočasno opazili, da se nam bližajo. To se je včasih zgodilo, in zgodilo se je, da so partizani živi zgoreli v kočah ali pa popadali pod krogli in bombami.

"Jaz sem, hvalabogu, imel dovolj sreče, da me ni doletelo kaj takega. Imel sem pa smolo na drugi način. Nekoč je prišla Bernardka do mene in mi prinesla potrebnih reči. Ker ni smela v naše skrivališče, sem ji šel naproti do tunela v Dolini (saj se gotovo še spominjate, kje je tisti tunel). Po kratkem razgovoru sva se razšla, ona domov, jaz pa nazaj v goščo. Nad tunelom, kjer je most na staro cesto, sem dobil moje tri tovariše partizane, nakar smo šli vsi trije naenkrat preko mosta. Pa je bilo preveč za slab most in se je zrušil pod nami, mi smo pa padli v globoko med skalovje v vodo. Pri tem sem si jaz zlomil nogo v kolku, eden tovarišev si je polomil rebra, dva pa nista bila poškodovana. To je bilo leta 1944 en teden pred božičem. V takem času se še nisem nikdar kopal, in si lahko mislite, kako fletno je bilo.

"Radi tega sem zdaj invalid; imam nogo v stegnu trdo, gluho stopalo in pet centimetrov krajšo nogo. Kljub temu sem v

novembru leta 1945 šel delat nazaj v predilnico, čeprav težko hodim. Ali dolgo ne bom mogel tega dela opravljati, zato sem zaprosil za trafiko, da bi s prodajo tobaka zaslužil za preživljanje moje družine. Ali težko je tako reč začeti, ki nimam denarja. Seveda, nekaj posojila mi bo dala država, toda to ne bo zadostovalo, ker za začetek bi moralo biti vsaj 40 tisoč dinarjev; toliko posojila pa ne bom dobil.

"Med vojno so mi Nemci odnesli tudi moj radio-aparat, ki ga zelo pogrešam. Pri nas se tako reč še ne dobi. Treba je mnogo drugih bolj potrebnih reči izdelati prej. Sovražnik je toliko uničil. Kaj pravite, draga teta, če bi se obrnil na rojake v Ameriki, da bi mi nabavili in mi poslali tak aparat?

"Ako bi imel naslove, bi se obrnil na moji dve polsestri, ki sta v Ameriki že 40 let, če sta še živi, pa ne vem naslovov. Ena se piše Marija Rožemberger in je bivala v Ambridge, Pa. Druga pa se piše Alojzija Pavc in je bivala v Milwaukee, Wis. To je vse, kar vem od njiju. Rad bi jima pisal, če bi imel njuna sedanja naslova.

"Hrane imamo zdaj tu kar dovolj, posebno kruha nam ne manjka. Seveda ni vsega v obilici, kar pa ni čudno, ker so Nemci vse izropali tekom okupacije in pri umiku. Naj bo dovolj za sedaj, in prosim, da nam kaj pošlete. Pozdrav Vam in vsem Vašim od nas vseh! — Gustl in Bernardka Florjancič, Tržič, Spodnja Preska 2, Slovenija, Jugoslavija."

Jurij Prevec, R. D., Export, Pa.

SOVIET AMBASSADOR . . . The need for maintaining close relations between the United States and Russia was stressed by Nikolai Novikov, when he presented his papers to President Truman as Soviet ambassador.

Prilika za

sodruga v prodajanju novelitete; mora biti zmožen slovenskega in angleškega jezika. Majhna investicija. Za podrobnosti pokličite EX 0779 po 6. uri zvečer.

ŠIVALNE STROJE POPRAVIMO
Mi kupimo in popravimo stare šivalne stroje. — Pokličite
ALLIANCE SEWING MACHINE
15823 Arcade Ave. KE. 5557

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM INDOOR—OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrstah radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

DAJTE VAŠ FORNEZ ŠČISTIT SEDAJ!
Boljša potreba in boljše delo. Fornez in dimnik ščisten po "vacuumu."
\$4 do \$6
National Heating Co.
Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

Gubčevci gostujejo po Istri

Ponatis iz ljubljanskega mesečnika "Tovariš"

Osrednja odrska skupina Gubčeve brigade je s kulturnimi večeri gostovala po raznih krajih Slovenske Istre. Povsod so je prišrčno sprejeli. Istrsko ljudstvo ni imelo doslej mnogo slovenskih prireditev, zato je sprejelo naše borce s tem večjim navdušenjem. Povsod je slovensko in italijansko prebivalstvo odločno pokazalo svojo voljo, da hoče živeti v medsebojnem bratstvu in slogi v Jugoslaviji. Od najbolj zakonite kraške vasice pa do najbolj živahnega obmorskega mesta — povsod le ena sama želja, ena sama zahteva: priključiti se k Titovi Jugoslaviji.

Naši borci-igranci pa niso pokazali tudi na tiste junake, ki so v borbi za našo svobodo žrtvovali svoje zdravje. Na lastno pobudo so obiskali naše ranjence v vojni bolnišnici, da tudi njim pokažejo svoj spored.

V majhnem smrekovem gozdu stoji zdravilišče. Tam spodaj je morje, sliše z njegovo šumenje, sem pa tja se med smrekami zablesti modra gladina. Po parku se sprehajajo bolniki, mnogi z berglami, z obvezanimi glavami, drugi, ki se ne morejo gibati, leže na balkonih, da jih obseva sonce, najboljši zdravnik.

Veselih obrazov sprejmejo svoje tovariše, ki jim prinašajo razvedrilo in zabavo. Saj so tega

UNITED STATES MACE . . . Kenneth Romney, sergeant-at-arms of the house of representatives, is shown holding the U. S. Mace. It is 46-inches high, and consists of 13 ebony rods, representing the 13 original states.

V BLAG SPOMIN

ob prvi obletnici kar je izgubil svoje mlado življenje naš ljubljani sin in brat

Cpl. Joseph V. Picely

Utonil je dne 26. junija 1945 v Nemčiji pri pravi mostu. Njegovo truplo počiva na vojaškem pokopališču v Nurembergu.

Eno leto je poteklo, odkar smo izgubili Tebe, ljubljani sin. Mesto veselega snidenja je prišla strašna vest, ki je potrla naša srca do smrti.

V duhu bomo pohiteli na Tvoj grob in položili šopek rudečih rož naše ljubezni in jih zalili z pekočimi solzami.

Spavaj sladko v tuji zemlji, ljubljani sin in brat!

Zalujoči ostali:

JOSEPH in ANA, starša
ANNIE, sestra
ROBERT, brat

Cleveland, Ohio, dne 26. junija 1946

najbolj potrebni. Godbeniki posedejo pred glavnim poslopjem in že udarijo venček partizanskih. Od vseh strani se zgrinja jo holniki, na licih jim bereš zadovoljstvo in veselje. Na balkonih se dvigajo s postelj, da bi bolje slišali, da jim ne bi ušel noben akord. Tovarišem, ki morajo ostati v sobah, so odprli okna, da bi jih dosegli zvoki naših pesmi, ki se prelivajo po čistem, svežem zraku. Kaj vse nam povedo obrazi naših ranjenih borcev! Tam ob živi meji stoji borec, oprt na "hodulje", desno nogo ima v mavcu, sploh je ne more pregibati. Z njegovega obraza pa sije samo veselje. Ves je zaverovan v godce. Niti tega ne opazi, ko ga je naš fotoreporter "pritisnil". Tam zadaj stoji trije bolniki, zapletli so se že v živahni pogovor.

Partizanske pesmi so jim zopet oživele spomin na čase, ko so se podili švabe z naše zemlje. Zopet so vsi v ognju, kar takoj bi šli zopet v borbo, če bi bilo treba. A tam zgoraj na terasi opaziš tudi nekaj otožnih obrazov. Borec, ki nepremično leži na postelji, se je zagledal v daljavo. "Počiva jezero v tihoti. . . Mehki glasovi violine se izgubljajo v višino. Morda je pomislil na svoj dom, na svoje izgubljeno zdravje in se mu je za hip nekaj utnilo v srcu. A že zadoni "Kovači smo. . ." in zopet se mu razvedri obraz.

Saj ni žrtvoval svojega zdravja zaman, dal ga je za tisto, kar nam je vsem najsvetejše — za svobodo. Saj bo tudi on še ozdravel, tudi on bo še koval srečo novi, prerojeni domovini.

Že je čas kosila. Bolniki odhajajo v prostorno svetlo obednico. In godba za njimi. Godci igrajo s tako vnemo, kot moreš igrati le ranjenemu borcu. Danes hočejo dati vse iz sebe. Pokazati hočejo, da vedo ceniti žrtve, ki so jih doprinesli ranjenci za našo srečo. Tam na steni visi Stenčas. Bolniki pišejo nanj o svojih borbah, o življenju v zdravilišču, o svoji ljubezni do Trsta in Primorske in še marsikaj drugega. Ob oknu sloni mlad fant. Na palico se opira. Kmalu sem v pogovoru z njim.

V borbah za Trst ga je ranila

v nogo švabska granata in rana se noče zaceliti. Z žarečimi očmi mi pripoveduje o Trstu. Na svojo nogo še pomisli ne. "Kaj to, da le dobimo Trst, pa bom zopet zdrav." Taki so naši fantje, junaki, ki so se borili in dali največ, kar so imeli.

Zvečer jim je odrska skupina pokazala svoj program. Vsi bolniki, ki so le mogli na noge, so prišli v dvorano. Kar prehitro se jim je končalo, še in še bi poslušali. Vse je bilo zadovoljno: gledalci, ki so se od srca zabavali,

in igralci, ki so imeli veliko zadovoljenje, da so dali vsaj nekaj malega tistim borcem, katerim so mnogo dolžni.

Kar težko je bilo slovo. Vsi bolniki so se zbrali na terasi in še enkrat je zadonela po zdravilišču naša pesem. Ko je kamion že zavil iz smrekovega gaja in že vozil ob morju, so nas še vedno pozdravljale roke naših ranjenih borcev in še vedno se je glasila iz zdravilišča partizanska pesem.

Mitja.

Novice iz stare domovine

"Pokojnik" v Narodnem gledališču. — V Narodnem gledališču je Drama vprizorila komedijo Branislava Nušiča "Pokojnik". To je poslednje delo slavnega srbskega komediografa, ki pa je še zmerom poln duhovitosti ter posega morda najgloblje izmed vseh njegovih komedij v družabne razmere Beograda iz predprilске Jugoslavije. To je jedka in ostra kritika tedanjih vladajočih krogov, tipi so jasno začrtani in odlično karakterizirani. Delo je zrežiral Vladimir Skrbinek.

Potujoča čitalnica v Sloveniji. — Slovenski tisk se je na temeljnih ilegalnega tiska narodno osvobodilne borbe na široko razmahnil. Z mogočnimi in sproščenimi koraki si utira pot med najširše ljudske množice. Naklade, ki so se včasih zdele nemogoče, so danes resnica.

Prve dni v maju je nastopil svoje prvo krožno potovanje po Sloveniji prvi "agitvov" — kot potujoča razstava slovenskega tiska in kot potujoča zborna knjižnica. V kamionu, ki je seveda v ta namen po načrtu zgrajen, je prostora za 4000 knjig in drugega propagandnega materiala, kajti povsod, pa naj si bo to na dvorišču tovarne ali pa sredi najbolj oddaljene vasi knjige tudi prodajajo, sprejemajo nove naročnike za vse slovenske liste in knjižne zbirke. V kamionu je zaloga knjig vseh slovenskih založb ter zastopstvo vseh slovenskih dnevnikov in re-

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.
HE 2730

ŽENSKE za hišne služkinje

5. pop. do 1.40 zj.
5 večerov v tednu
\$34.00 tedensko

V downtown poslopju

Zglasite se v

Electric Building

700 Prospect Ave.
soba 901

Ženski uposlevalni urad

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

Krstna predstava Torkarjeve drame "Velike preizkušnje"

Prva svobodna sezona v ljubljanski Drami ima posebno značilnost, ki je ni imela nobena doslej: Torkarjeva "Velika preizkušnja" bo po Zupanovem "Rojstvu v nevihti", in Mire Pucove

NAZNANJAMO

da imamo sedaj velike zaboje za čevlje in obleko, ki jo nameravate poslati v staro domovino. Ako hočete pomagati svojim sorodnikom v stari domovini, obiščite

Mihaljevich Bros.

6424 St. Clair Ave.
HE 6152

SUPERIOR GARAGE

Splošna avtomobilska popravila

Al Levec

5132 SUPERIOR AVE.—EN 0367

POPRAVA UR — V ENEMU TEDNU
TED'S JEWELRY SHOP
Soba št. 721 — Fidelity Bldg.
1940 E. 6th St.—CH 8429

Prodajamo tudi fine prstane in ure po nizkih cenah

Radio aparati—Hišni predmeti

Mi imamo lepo izbero polk in drugih popularnih plošč

Fonografe posodimo za ples, svatbe in zabave. Popravimo radio aparate, pralne stroje in čistilce. Izurjeno delo.

MALZ ELECTRIC

6902 ST. CLAIR AVENUE

PLOŠČE PLOŠČE

PRODAJAMO

VSAKOVRSNO USNJO

za pošiljke v staro domovino za izdelovanje novih čevljev in popravo starih čevljev.

Fino usnjo po nizki ceni

Prodajamo priloge in denarnice

IMAMO POLNO ZALOGO

M. JAKULIN

Čevljar iz starega kraja

12520 SHAW AVE.

ali pa pokličite ob večerih po 9. uri na domu LI 2665

